

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-51-17-37/
Podgorica, 10. april 2017. godine

INFORMACIJA
SA SASTANKA PREDsjedNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
DR HALILA DUKOVIĆA SA POSLANIKOM CDU/CSU FRAKCIJE U
NJEMAČKOM BUNDESTAGU MARIANOM WENDTOM,
održanog 4. aprila 2017. godine u Skupštini Crne Gore

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković sastao se sa poslanikom CDU/CSU frakcije u njemačkom Bundestagu Marianom Wendtom, na njegov zahtjev. Sastanak je održan 4. aprila 2017. godine u Skupštini Crne Gore. Sastanku je prisustvovao i predsjednik Odbora za bezbjednost i odbranu Obrad Mišo Stanišić.

Poslanik Wendt, član Odbora za unutrašnje poslove koji se, između ostalog, bavi ekstremizmom, migracijama i izbjeglicama je informisao da je posjetio niz država u kojima se zadržavaju migranti i interesovao se za stanje u Crnoj Gori u ovoj oblasti. Ocijenio je da je ovaj susret dobra prilika da se upozna sa situacijom u našoj državi, koja je buduća članica NATO-a. Navodeći da bilateralne odnose Njemačke i Crne Gore posmatra u okviru Balkanske strategije, istakao je da treba intenzivirati saradnju dvije države, posebno u oblasti politike, turizma i kulture. Zanimalo ga je mišljenje sagovornika o mogućnostima jačanja saradnje u drugim oblastima, kao i pružanja podrške povodom konkretnih pregovoračkih poglavlja u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Poslanik Wendt se interesovao za unutrašnju bezbjednosnu situaciju u Crnoj Gori, pitajući se da li ima ekstremizma i uticaja inostranih političkih struja.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je ocijenio da se izbjeglička i migrantska kriza u Evropi posmatraju sa bezbjednosnog aspekta, dok se u Crnoj Gori tom problemu još uvijek pristupa sa aspekta ljudskih prava, jer svakoj izbjeglici i migrantu moraju biti garantovana osnovna prava. Naglasio je da Crna Gora, iako mala država, ima veliko iskustvo u izbjegličkim krizama i naveo da su 1999. godine gotovo 20% ukupnog stanovništva Crne Gore činile izbjeglice i raseljena lica sa prostora bivše Jugoslavije. Iako Crna Gora možda nije bila u mogućnosti da pruži ovim licima sve što im je bilo potrebno, najvažnije je da im je svima pružila sigurnost. Uloženi su ogromni naponi u rješavanju pravnog statusa onih koji su se zadržali u državi, što je rezultiralo rješavanjem statusa za 13.499 lica, dok je po 688 zahtjeva postupak u toku. Zakon o strancima je tri puta mijenjan radi produžavanja roka za podnošenje zahtjeva za regulisanje statusa ovih lica. Predsjednik Odbora je podsjetio je da je Ministarstvo unutrašnjih poslova na području Kampa Konik otvorilo kancelariju za prijem zahjeva za regulisanje statusa raseljenih i interno-raseljenih lica, što takođe ukazuje na spremnost Crne Gore da se ovim licima izade u susret. Raseljena i interno-raseljena lica, kao i svi drugi građani Crne Gore imaju pristup svim pravima u oblasti socijalne, zdravstvene zaštite i obrazovanja, u skladu sa zakonom. Posebnim uspjehom smatra činjenicu da su djeca pripadnici romske populacije uključeni u sve nivoe obrazovanja, da je mali stepen napuštanja školovanja i da je njih 20 na fakultetima.

Dr Halil Duković je istakao značajnu ulogu Odbora za ljudska prava i slobode u ovoj oblasti, navodeći da je posjetama Kampu Konik, kontrolnim saslušanjima odgovornih lica za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno-raseljenih lica u Kampu Konik i razmatranjem informacija o aktivnostima Vlade Crne Gore u ovoj oblasti, u kontinuitetu pratio stanje i

obavezivao nadležne organe na preduzimanje daljih mjera za rješavanje njihovih problema. Učešćem Crne Gore u Regionalnom stambenom programu riješeno je stambeno pitanje velikog broja raseljenih i interno-raseljenih lica. U decembru 2016. zatvoren je Kamp Konik II, a izgradnjom dodatnih 120 stambenih jedinica u Kampu Konik I tokom ove godine biće zatvoren Kamp Konik. Očekuje se i izgradnja 94 stambene jedinice u Beranama.

Predsjednik Odbora je saopštio da Crna Gora nije direktno pogođena aktuelnom migrantskom krizom, ali je Vlada Crne Gore, donošenjem Plana djelovanja u slučaju mogućeg priliva migranata, utvrdila mjere za postupanje u ovoj oblasti.

Predsjednik Odbora za bezbjednost i odbranu i član Stalne delegacije Skupštine Crne Gore pri Parlamentarnoj skupštini NATO, Obrad Mišo Stanišić je saopštio da je Crna Gora na samom pragu članstva u NATO-u, jer se uskoro očekuje ratifikacija Protokola o pristupanju od strane Španije, kao i glasanje u crnogorskom Parlamentu. Naveo je da je, na nedavno održanom sastanku Stalnog komiteta Parlamentarne skupštine NATO u Berlinu, sa zadovoljstvom slušao o demokratskim iskoracima Crne Gore u evroatlanskim integracijama. Parlamentarna saradnja Crne Gore i Njemačke je dobra i Crna Gora je zahvalna na podršci koju joj je ova država pružila u procesu integracija. Poslanik Stanišić je ocijenio da postoje brojne oblasti za saradnju ove dvije države, a posebno u turizmu i u razmjeni iskustava iz naročito zahtjevnog pregovaračkog poglavlja „Životna sredina i održivi razvoj“. Istakao je da Crna Gora, kao atraktivna turistička destinacija, skoro polovinu nacionalnih prihoda ostvaruje iz turizma. Zahvalio je na podršci Njemačke u MONDEM projektu za uništavanje viška naoružanja u Crnoj Gori, naglasivši da su 4/5 tog naoružanja uništene. Ocijenio je da bi u narednom periodu trebalo intenzivirati parlamentarnu saradnju dvije države, posebno kroz studijske posjete.

Poslanik Stanišić je upoznao sagovornika da je na parlamentarnim izborima 16. oktobra 2016. godine pobijedila opcija za evroatlanske integracije. Demokratska partija socijalista je osvojila nešto više od 41 % glasova i formirala je Vladu sa manjinskim partijama i Socijaldemokratama. Istakao je da opozicija bojkotuje rad Parlamenta, da je njena kampanja bila logistički podržana iz inostranstva, kao i da su protesti Demokratskog fronta imali logističku, informacionu i finansijsku podršku Rusije. Politička partija koja je 18 godina bila u koaliciji sa Demokratskom partijom socijalista, sada je u opoziciji i takođe bojkotuje Parlament, ali se očekuje da će njeni poslanici učestvovati na sjednici Skupštine na kojoj će se odlučivati o članstvu Crne Gore u NATO-u.

Obrad Mišo Stanišić je podsjetio da je na dan parlamentarnih izbora zabilježen pokušaj destabilizacije Crne Gore koji ima karakter inostranosti, a tužilačka istraga, koja je u toku, obuhvatila je i čelnike Demokratskog fronta. Cilj je bio da se Crna Gora zaustavi na putu evroatlanskih integracija i u saznanju su da se radilo o ozbiljnom zločinačkom poduhvatu. Posebno važnim smatra uspješan odgovor Crne Gore na ove bezbjednosne izazove, čime je dokazala da joj je mjesto u društvu država članica NATO-a. Očekuje da će biti organizovani protesti i na dan održavanja sjednice Skupštine posvećene ratifikaciji ugovora za NATO, ali Crna Gora je spremna da odgovori na ove izazove u skladu sa Ustavom i zakonom. Mišljenja je da se organizovani kriminal, prisutan u regionu i Evropi, mora rješavati kroz međunarodnu saradnju, jer je riječ o pojavi protiv koje se države ne mogu izboriti pojedinačno.

Poslanik Wendt je saopštio da je prema operativnim podacima evidentno da je pokušaj državnog udara na dan parlamentarnih izbora, 16. oktobra 2016. godine vođen od strane Rusije, a sve u cilju udaljavanja Crne Gore od NATO-a. Izrazio je zadovoljstvo što ovaj pokušaj puča nije uspio i što nije bilo ljudskih žrtava. Govorio je o pokušajima da se lažnim vijestima utiče na javno mnjenje u Njemačkoj i interesovao se da li takva praksa postoji u Crnoj Gori. Poslanici crnogorskog Parlamenta su ga upoznali da takve prakse ima i u Crnoj Gori, što je posebno bilo vidljivo tokom protesta Demokratskog fronta. Postoje i određeni mediji, kao što su informativni portal In4S i Sputnjik koji svakodnevno iznose dezinformacije na Zapadnom Balkanu. Sada je aktuelno izvještavanje ruskih državnih medija koji pozivaju građane Rusije da ne posjećuju

Crnu Goru, međutim, prema sprovedenim analizama, broj ruskih turista će ove godine biti veći nego prethodnih.

Dr Halil Duković je informisao poslanika Wendta da je u maju 2016. godine donesen Zakon o primjeni Sporazuma o stvaranju uslova za slobodne i fer izbore, takozvani Lex specialis kojim je predstavnicima opozicije omogućeno da upravljaju Ministarstvom finansija, Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Ministarstvom unutrašnjih poslova, kao i da zauzmu brojna mjesta u državnoj i lokalnoj upravi. Time im je omogućeno da kontrolišu sve tokove državnog novca, a pogotovo u onim resorima gdje se može sumnjati na njegovo korišćenje u izborne svrhe. U periodu od šest mjeseci nijesu zabilježili zloupotrebe državnih resursa koje bi uticale na fer i slobodne izbore, zbog čega konstatacija opozicije da su izbori bili nelegitimni ne stoji.

Poslanik Marian Wendt je istakao da Njemačka podržava Crnu Goru u procesu evroatlantskih integracija. Mišljenja je da treba identifikovati načine za povećanje broja njemačkih turista u Crnoj Gori, jer je iz razgovora sa ambasadorom upoznat da je njihov broj prije 10 godina bio mnogo veći.

Na pitanje poslanika Wendta o prioritetima Vlade Crne Gore, poslanik Obrad Mišo Stanišić je odgovorio da je akcenat u Programu rada Vlade na aktivnostima u makroekonomskoj politici, pogotovo podizanju stepena zaposlenosti i jačanju infrastrukture. Cilj je da se ujednači regionalni razvoj, a izgradnjom auto-puta doprinijeće se razvoju sjevera države. Vlada Crne Gore ulaže značajne napore i na razvoju turizma i u proizvodnji zdrave hrane, a sprovode se i brojne aktivnosti u oblasti ekologije. Crna Gora je 1991. godine proglašena ekološkom državom, a predstoje brojne aktivnosti u ovoj oblasti. Poslanik Stanišić je istakao da je Crna Gora bogata prirodnim potencijalima koje je potrebno valorizovati na pravi način, a kroz strane investicije u oblasti turizma i ekonomije doprinijeće se predstavljajući našu državu kao jedne od najatraktivnijih turističkih destinacija. Tome će doprinijeti projekti kao što su: Porto Montenegro, Luštica bay i Portonovi.

Poslanik Wendt je saopštio da je razvoj infrastrukture veoma važan i da je dobro zaduživati se u te svrhe na održivi način. Ukazujući da nije dobro zaduživati se za socijalna davanja, informisao je da u Njemačkoj svaki drugi euro iz budžeta ide na socijalna davanja. On je istakao da u Njemačkoj postoji problem sa stranim plaćenicima koji idu na međunarodna ratišta i da ih ima između 500 i 600. Na njegovo interesovanje za situaciju u ovoj oblasti u Crnoj Gori, poslanik Obrad Mišo Stanišić je odgovorio da je u našoj državi broj ovih lica neznan i da u prethodnoj godini nije bilo slučajeva neovlašćenih odlazaka crnogorskih državljana na međunarodna ratišta. Tome su doprinijele izmjene Krivičnog zakonika iz 2015. godine kojim je propisano da će se rigorozno kažnjavati državljani koji budu odlazili na strana ratišta ili učestvovali u stranim vojnim, paravojnim i policijskim formacijama. Važno je da se ova lica po povratku sa ratišta ne dočekuju kao ratni heroji, već da budu procesuirani u skladu sa zakonom. Odbor za bezbjednost i odbranu se u kontinuitetu bavi ovim problemom kroz razmatranje izvještaja nadležnih organa.

Poslanici Stanišić i Duković su naglasili da se Crna Gora izdvaja po dobroj regionalnoj saradnji, jedina u okruženju nije ratovala i uspjela je da sačuva multietnički sklad u trenucima kad su njeni susjedi bili uključeni u ratne sukobe. Poseban uspjeh Crne Gore je što je povratila svoju nezavisnost na zahtjevan demokratski način, „putem olovke“, što je pozdravio i njemački poslanik Wendt.

Sagovornici su zaključili da u novoj Balkanskoj strategiji donešenoj u Bundestagu, koja će biti predstavljena u maju, akcenat treba da bude na pomoći u rješavanju gorućih problema Zapadnog Balkana i unapređenju infrastrukture. Imajući u vidu da u Njemačkoj, zbog nerazumijevanja etničkih različitosti, Balkan uglavnom posmatraju cjelovito, poslanik Wendt će isticati dobru saradnju sa Crnom Gorom. Takođe, ocijenjeno je da se Evropska unija mora

očuvati i pored pokušaja da se destabilizuje, a najbolji način za njeno održanje je nastavak integracija.

Učesnici sastanka su izrazili zadovoljstvo susretom, saglasili se da je podrška Njemačke Crnoj Gori u evroatlantskim integracijama značajna i da treba nastaviti sa jačanjem bilateralne saradnje.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković